

sait faik

TOPAL MARTI

öykü

BİLGİ YAYINEVİ

İÇİNDEKİLER

İki Kişiyi Bir Hikâye.....	7
Stelyanos Hrisopulos Gemisi.....	19
Bir Karpuz Sergisi	33
Jimnastik Yapan Adam	40
Krallık.....	47
Zemberek	54
Bir İlkbahar Hikâyesi	62
Sinağrit Baba	67
Bilmem Neden Böyle Yapıyorum?.....	73
Tüneldeki Çocuk	82
Dülger Balığının Ölümü	87
Ketenhelvacı	93

İKİ KİŞİYE BİR HİKÂYE

Topal martı ile balıkçının konuştukları bile işitilmemişse de, görülmüştür. Önce martının laf attığına kalıbımı basarım. “Ne dediğini söyle” deseler, söyleyemem ama, işin başka türlü olmasının; diyeceğim, ilk balıkçının martıya laf atmasının mümkünü yoktur.

Martının ne dediğini bırakalım, balıkçıyı konuşturalım.

Martı:

“...”

Balıkçı:

“Susacak mısın be Topal, sabah sabah... Patlamadın ya! Daha nişana varmadık... Gözünü seveyim sus. Sus da bir an evvel varalım. Sana laf mı yetiştireceğim, kürek mi çekeceğim? Nuh deyip peygamber demediğine göre pek aç olmalısın... Peki! Dediğin olsun. Dur, bekle, bir kolyoz keseyim... Bağırma oğlum, bağırma çocuğum! Amma yaptın ha!.. Amma da kafa patlattın be!”

Martıya, başından ötede etlerinden sıyrılmış kuyruğu titreyen bir kolyoz iskeleti fırlattı; küreklere asıldı. Az sonra sis içindeki Hayırsızadalar gözüktü. Martı susmuştu. İki kanat vurup sandalı geçiyor, yedi kanat vuruşta

balıkçının tepesinden Hayırsızada'nın kıyılarına uçup kayboluyor, geri dönüyor, sütliman denize konuyordu. Artık konuşmuyorlardı.

Balıkçı o zaman bana döndü:

“Ne zaman çıksam sandalı tanır, peşime düşer. Bir de uğurlu kuştur, sorma.”

“Neden Topal diyorsun ona Barba?”

“Topaldır da ondan. İyi bak, bir bacağı yoktur.”

“Ne olmuş bacağına?”

“Bilmem. Belki denizin dibinden bir canavar gelip kaptı. Belki anadan doğma böyledir. Belki daha yavruyken, bir insanoğlu yavrusunun eline düşmüştür, bilinmez.”

Sustuk. Rüzgâr bir kara kokusu getirdi. Bozulmaya başlayan bir karpuz kokusu duydum.

Balıkçı;

“Şuna bak be” dedi, “insan gibi yahu! Tam nişana konmuş.”

Kuşun konduğu yerde durduk. Martı beş kulaç öte-mize kadar gitti kondu. Sevinçle kafasını uzata uzata haykırdı.

Balıkçı yem kesmek üzere bıçağını çıkarırken, yine havalandı. Gözden kayboluncaya kadar uçtu.

Ben;

“Kaçtı Barba” dedim.

Balıkçı;

“Şimdi döner gelir” dedi. “Sivri’de başka balıkçı var mı diye bakmaya gitmiştir.”

“Peki?.. Bakıp öğrenmesi mi lazım?”

Balıkçı;

“Onun için değil ama, benim için lazım da” dedi, susuverdi.

İkimiz de fazla konuşmayı sevmeyenlerdeniz. O, bu kadar konuştuğumuza bile pişman gibiydi. “Balıkçı dediğin, kendi kendisiyle konuşan adamdır” diyeceğim ama yanlış olur. Doğrusu, balıkçı kısmının geveze olmasıdır. Balıkçının gevezesine hiç rastlamadım. Sonunda şöyle bir neticeye vardım: İnsan balıkçı ise geveze değildir. Geveze ise balıkçı değildir. Ama lüzumu olunca da konuşmalı.

“Kınalı’nın burnunu görüyor musun?”

“Görüyorum.”

“Yukarıda beyaz bir toprak olacak. Burundan hemen yukarıda, o yukarıdaki top ağaçların altına doğru; orayı görüyor musun?”

“Hayır...”

İki kürek daha çekti.

“Şimdi?”

“Şimdi görüyorum.”

Yine sustu. Altındaki mavi âlemden derin, sağır bir ses çıkıyordu. Bildiğimiz insan, hayvan, düdük, makine, tahta, rüzgâr, tel, ağaç, böcek... Yeryüzü seslerinden başka türlü bir ses işitiyordum. Bu ses, bu mavi âlemin nefes alıp verişinin sesidir gibi geldi bana. Bir karıncanın bizi, bütünümüzü değil milyonda bir parçamızı duyması gibi, ben de bu kocaman, deniz denilen canlı, muhteşem

mahlukun bir parçasının sesinin sağır, derin gürültüsünün milyarlarla eksilmiş bir parçacığını işitiyordum. Şakaklarım zonkluyor, kulaklarım vınılıyordu. Açıklarda bu durgun, derin, sesi gelmeyen sestten hep ürkmüşümdür. Konuşmak istiyorum. Bu sesi duymamak için içimden haykırmak geçiyordu. Şimdi pek yaklaştığımız Sivriada'ya kadar yüzsem, karaya ayağımı bassam, bağıra bağıra bir türkü söylesem, diye içimden geçti.

“Barba” dedim, “söyle Allah aşkına, neden gidip ‘Sivriada’da balıkçı var mı?’ diye bakar da geri döner martı?”

Kirpiklerinin kenarları kırmızı kırmızı gözlerini kaldırıp yüzüme baktı. Denizden, sükûttan, denizin duyulmayan derin sesinden korktuğumu anlamıştı. Cevap vermeden önce beni bir süzdü. Güldü.

Sonra:

“Başka balıkçı varsa kalkar yanıma gelir de ben kızar, başka yere giderim. O gün de tersliğim üstümde olur, ona balık vermem diye. Herkes de bilmez, nişanı belli etmemek için kaçıyorum sanır. Vallahi değil. Ne münasebet! Allah herkesin rızkını verir. Benim için buralarda balık tutacak taş mı yok? Buraların altını ezbere bilirim ezbere. Tahtelbahir¹ gelip benden sorsun. Keyfim, yalnız balık tutmaktır. Balığı yapayalnız tutmaktır. Anladın mı?”

Balıkçı şimdi onunla konuşuyordu:

1) Tahtelbahir: Denizaltı.